

Inspiratie vanuit een ander perspectief

LEVEN
zoals je
WILT

Hoe organiseer ik mijn leven met zorg? *Leven zoals je wilt* betekent aansluiten op de wensen en behoeften van de cliënt die deze vraag heeft. Soms lijkt er geen pasklare oplossing te zijn. En soms is de beleving van de cliënt anders dan die van zijn/haar naasten of de zorgverleners.

Hoe kom je dan tot goede oplossingen? Helpt het om vanuit meerdere perspectieven naar de situatie van de cliënt te kijken? Door de wensen van cliënten uit te lichten of uit te diepen met mensen die vanuit een andere invalshoek, ook juist van buiten de zorg? Dat vroegen deelnemers aan *Leven zoals je wilt* in Kennemerland zich af.

Vrijdenkers

Zorgaanbieders hebben vrijdenkers uitgenodigd om vanuit hun perspectief naar een aantal cliëntsituaties te kijken. Situaties waarvoor binnen *Leven zoals je wilt* geen passende oplossingen gevonden waren.

De vrijdenkers waren personen die 'out-of-the-box' ofwel buiten de context kunnen denken en andere inzichten kunnen aanreiken. Mensen van buiten de zorg die, niet gehinderd door systeemkennis, vrijuit zaken op een andere manier kunnen benaderen, zoals kunstenaars en mensen vanuit creatieve en innovatieve stichtingen en organisaties.

De meerwaarde van vrijdenkers betrekken

Het contact met vrijdenkers leidde tot inspirerende gesprekken en inzichten, zoals bijvoorbeeld de waarde van tijdig met naasten in gesprek te gaan of te kijken naar eigen krachten in het sociale netwerk van de cliënt. Zij zijn het die hun naaste, ook als de kwetsbaarheid toeneemt, dagelijks bijstaan.

De vrijdenkers maakte de zorgaanbieders ervan bewust dat *Leven zoals je wilt* betekent dat jij kijkt naar wat een cliënt leuk vindt om te doen en dat mogelijk maakt in plaats van vooral gericht te zijn op de benodigde zorg. Daarnaast viel hen het taalgebruik op: het jargon in de zorg kan een vervreemdende werking hebben op mensen van buiten de zorg. Vrijdenkers kunnen je hiervan bewust maken. Zeg je: 'mensen met een jaartje meer' in plaats van 'cliënten' of 'klanten', 'kennismakingsgesprek' in plaats van 'intake'?

Een grote toegevoegde waarde zat in het kennis delen over interventiemogelijkheden. Wat men in de retail gebruikt, kan ook heel nuttig zijn voor de zorg (denk aan slim design). Hetzelfde geldt voor wat men gebruikt in leiderschapstrainingen (terugspeeltheater) en ICT-toepassingen (domotica).



Inspiratie vanuit een ander perspectief

Marketing is mensen verleiden; dat zou je ook in de zorg kunnen toepassen door een bestaand voorwerp op een verrassende plaats of manier te gebruiken. Bijvoorbeeld door een alarm in een parelketting te verwerken in plaats van in een lelijke rode knop om de hals. Of juist techniek zo in te passen dat het in het design van bestaande producten valt.

Vrijdenken als werkwijze

Het zogenaamde vrijdenken leverde naast concrete inzichten ook een bruikbare werkwijze op om zaken op een andere manier te bezien. Een werkwijze die enkele zorgaanbieders daarna vaker hebben toegepast in hun organisatie.

Hoe kun je een bijeenkomst met vrijdenkers organiseren?



1) Het vraagstuk

Bedenk voor welk vraagstuk je een ander perspectief nodig hebt.

- Dit vraagstuk is een gedragen vraagstuk binnen je organisatie of project (probleemeigenaren)
- Beschrijf dit vraagstuk samen op één A4 of powerpointsheet. Deze beschrijving wordt je anker van waaruit je vertrekt.



2) Mensen uitnodigen

Bedenk wie je uit wilt nodigen. Het is belangrijk dat er een goede mix is tussen de mensen uit de eigen organisatie die het probleem (h)erkennen en op zoek zijn naar andere perspectieven en vrijdenkers. Om goede vrijdenkers te vinden is het handig gebruik te maken van een breed netwerk. Gebruik je persoonlijke netwerk om op het spoor te komen van interessante mensen. Naast inhoudelijke perspectieven, zoals technologie of sociale innovatie, is het ook aan te raden om mensen uit de kunst & cultuur, communicatie of onderzoek te betrekken. Zij stellen hele andere vragen.

Stel je open voor een andere kijk: niets is te gek!



3) Voorbereiding

- Zorg dat je vooraf alle deelnemers informeert over zowel het vraagstuk als wie er bij de bijeenkomst aanwezig zijn. Belangrijk is om naast namen en functie ook op te nemen waarom iemand aan tafel zit. Dit geldt voor zowel de 'interne' als 'externe' deelnemers.
- Zorg voor een inspirerende ruimte met goede akoestiek en prettige sfeer. Iedereen moet zich welkom voelen. Vrijdenkers doen dit soms belangeloos, dus zorg voor goede randvoorwaarden: reiskostenvergoeding, goede bereikbaarheid, etc.

Een voorbeeld van een bijeenkomst

Opstelling tijdens de bijeenkomst

Bij een groeps grootte van maximaal 15 kan je het beste een kring om een tafel hebben. Je kunt de vrijdenkers bij elkaar zetten of juist tussen de mensen in. Dit hangt af van thema en context.

Opbouw bijeenkomst

De opbouw is gericht op het opdoen van inzichten van vrijdenkers waarmee je binnen je organisatie of project weer verder kan.

- a) Introductie: iemand uit de voorbereidingsgroep is gespreksleider. Hij/zij benoemt het thema, vertelt het doel en initieert een voorstelronde.
- b) Vraagverheldering: iemand uit de werkgroep of organisatie die heel nauw betrokken is bij het op te lossen vraagstuk schetst een casus of praktijkvoorbeeld. Doe dit zoveel mogelijk vanuit het perspectief van cliënten. Vrijdenkers kunnen meteen toelichtende vragen stellen; geen discussie!
- c) Verkenning van oplossingen: vrijdenkers gaan aan de hand van een casus of praktijkvoorbeeld dat is gepresenteerd met elkaar in gesprek. De andere deelnemers luisteren alleen. Als ze vragen hebben, schrijven zij deze voor zichzelf op.
- d) Samenvatting: na ongeveer 15-20 minuten (gespreksleider kan dit op gevoel afronden) gaan alle deelnemers samen na praten over het gesprek van de vrijdenkers. Wat zijn vernieuwende perspectieven of andere inzichten? Wat zou je er mee kunnen? Noteer dit kort op een flap.
- e) Eventueel tweede ronde punt b – d over andere casus.
- f) Conclusies en vervolg: vergeet niet de vrijdenkers op de hoogte te houden van de resultaten in je organisatie.

